

Mi a „Nemzetileg Meghatározott Hozzájárulási Szándék” vagy INDC?

Egy nemzeti terv az éghajlatváltozás kezelésére. Kezdeti ajánlat arról, hogy az adott ország milyen erőfeszítést vállal az éghajlat védelmében. Az év végi párizsi ENSZ klímacsúcs megállapodására készülve minden országot felkértek INDC készítésére és annak közzétételére 2015 folyamán. A hozzájárulási szándékok ezért építőkövei a párizsi klímavédelmi megállapodásnak és a következő többoldalú éghajlatvédelmi rendszernek. Hogy ezekből a hozzájárulás tervekből hogyan lesznek nemzeti vállalások, mi lesz a jogi formájuk, az jelenleg is egyeztetések tárgya.

Milyen vállalások vannak jelenleg az asztalon?

A március végi határidőig csak néhány ország tett eleget az INDC közzétételének. A legnagyobb üvegházgáz-kibocsátók eddigi kibocsátás-csökkentési vállalásai nem a felelősségüknek megfelelő mértékűek. Az eddigi vállalások drámai, 4-6 °C globális átlaghőmérséklet-emelkedést okoznának, miközben a ma megtapasztalt éghajlatváltozás az iparosodás előtthöz képesti 0,8 °C-os átlaghőmérséklet-emelkedés következménye.

Sok iparosodott fejlett ország olyan párizsi megállapodást szeretne, amely csak a kibocsátás-csökkentésre fókuszál, és hanyagolná az alkalmazkodás, pénzügy, veszteségek és károk, technológia átadás, kapacitásépítés és átláthatóság témáját belőle. Emiatt INDC-ikben is főleg csak a kibocsátás-csökkentési vállalások szerepelnek, ami ellentétes az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének (UNFCCC) irányelveivel.

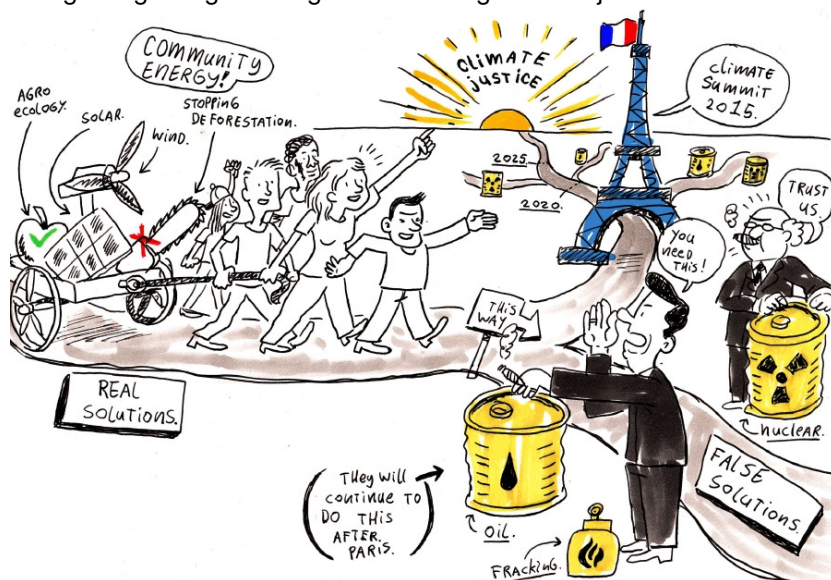
Minél nagyobb a fejlett országoktól érkező támogatás, a fejlett országok annál jobban képesek a kibocsátás-csökkentéshez hozzájárulni, és az alkalmazkodásban, károk és veszteségek mechanizmusban és kapacitásépítésben részt venni, INDC-ik segítségével.

Mit tehetünk? – A klíma-igazságos megközelítés és a karbon költségvetés

Mivel az eddigi vállalások nem adják ki az éghajlatváltozás kritikus 2 C-os küszöb alatt tartását, a jelenlegi helyett 'fair részvétel' megközelítésre van szükség. Így minden országra kiszámolhatjuk a történelmi kibocsátásai, felelőssége és éghajlatvédelemre való kapacitásai alapján a klíma-igazságosságnak megfelelő szükséges hozzájárulását.

A klíma-igazságossági elv alapján globális karbon keretet, költségvetést (carbon budget) lehet meghatározni, és elosztani a felelősséget az országok között az e kereten belül való maradáshoz.

A karbon-költségvetés tehát az az üvegházgáz-mennyiség, amelyet még világszinten kibocsáthatunk, hogy a globális átlaghőmérséklet-emelkedés a biztonságos 1,5 C-os küszöbön belül maradjon. Ez a világ fosszilis energiahordozó készlete maximum ötödének elégetését jelenti, ami kb. 1000 Gt szén-dioxid kibocsátást jelent. (A Stockholmi Környezeti Intézet és a Világbank elemzése szerint az 1,5 C-os küszöb tartható). Ezt a költségvetést az alábbiak szerint kell elosztani:

(1) Felelősség: Azon országok, akik a múltban a legtöbb üvegházgázt bocsátották ki, azaz a legnagyobb nyomást gyakorolták az éghajlati rendszerre, azoknak kell a legnagyobb kibocsátás-csökkentést vállalniuk. Tehát igazságos módon veszik ki a részüket a karbon költségvetésből.

(2) Kapacitás: A nagyobb pénzügyi, technológiai és intézményi kapacitással rendelkező országoknak kell nagyobb mértékű kötelező éghajlatvédelmi vállalásokat tennie, hogy az éghajlati krízist hatékonyan kezelhessük.

(3) Fenntartható társadalom joga: A legszegényebbek, legsérülékenyebbek továbbá a jövő generációk szükségleteit és érdekeit figyelembe kell venni.

Magyarország szerepe

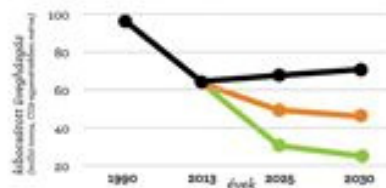
A klíma-igazságosság alapján Magyarországon a mainak max. 2/3-a kellene legyen a (hazai szintű) üvegházgáz-kibocsátása 2030-ra. 42 millió tonna üvegházgáz, ld. középső, narancsszín görbe). Ha ehhez hozzávesszük azt a kibocsátás-csökkentést is, amit a klíma-igazságosság alapján a nemzetközi éghajlatvédelmi pénzügyi- és technológia transzfer rendszer segítségével elérhetne Magyarország, akkor kevesebb, mint felére csökkenthetnénk kibocsátásainkat 2030-ra. Ráadásul ha ez a klíma-igazságos rendszer valósulna meg, akkor Magyarország jelentős támogatásra lenne jogosult: kb. 1,19 Mrd USD 2025-ig, ill. 1,45 Mrd USD 2030-ig, amelyet éghajlatvédelmi intézkedésekre fordíthatnánk. Ezen intézkedések csökkentenék tovább Magyarország kibocsátásait, ezekkel együtt jön ki a legalsó (zöld) görbe.

Magyarország a klíma igazságosság alapján vegye ki a részét az éghajlatvédelemből:

Magyarország szükséges kibocsátás-csökkentése

- Alap forgatókönyv (ha a jelen vállalatok mennek tovább)
- A klíma-igazságosságuk megfelelő hazai kibocsátás-csökkentés
- A teljes szükséges kibocsátáscsökkentés a nemzetközi kompenzációval együtt

Forrás: <http://www.climatefairshares.org>

Az MTVSZ és a Föld Barátai fő üzenetei a párizsi ENSZ klímacsúcsra:

- **Éghajlatvédelem most:** sürgős és jelentős kibocsátás-csökkentésre van szükség – összhangban a klíma-jelentésekkel és a klíma-igazságosság elvével. Az országoknak a csökkentési célok után maradó, rendelkezésre álló karbon költségvetésüket igazságos módon kell elosztaniuk. Szempontok: a kibocsátás-csökkentési lehetőségeik, a múltbeli kibocsátásaik és a fenntartható társadalomhoz való joguk.
- **Energia-rendszerváltás (energia-átmenet)** a fosszilis energia felől a tiszta és biztonságos energiaellátás felé, amelynek alapja az energiatakarékos és megújuló energia.
- **Megfelelő támogatás az energia-rendszerváltáshoz:** Kötelező vállalások a fejlett országok részéről, hogy pénzügyi, kapacitásépítési és technológiai segítséget, együttműködést nyújtanak, amellyel az igazságos átmenetet, energia-rendszerváltást elősegítik a fejlődő országokban. A hangsúly legyen a transzformatív, azaz átalakító lépéseken: azaz az energiahatékonysági és megújuló energiás megoldásokon,
- **A klímaváltozásban érintett emberek segítése és bevonása:** az új éghajlatvédelmi megállapodásban fontos az alkalmazkodási elem támogatása ill. az azon túli károk kompenzálása, hogy biztosítsuk a helyi érintettek megélhetését az igazságos energia-átmenetben – itthon és a világban. Ld. Zöld Klíma Alap (Green Climate Fund) támogatási rendszer kialakítása az érintettek részvételével.

Üzenj Te is a döntéshozóknak a Párizsi klímacsúcs előtt: www.mtvsz.hu/peticiok vagy küldd el fotóüzeneted valamelyik akciónapunkon! A fotóüzeneteket a www.flickr.com/mtvsz_foehu oldalon gyűjtjük. További infók itt: www.mtvsz.hu/parizs_fele

in English: www.wearetheenergyrevolution.org . www.climatefairshares.org

A projekt az Európai Bizottság és a Külgazdasági és Külügyminisztérium finanszírozásával valósult meg.
The project is financed by the European Commission and the Hungarian Ministry of Foreign Affairs and Trade